

Τα εντυπωσιακά ευρήματα από το ιερό της Κυβέλης στη Σάμο (Βασιλική Γιαννούλη, Αρχαιολόγος)

/ [Πεμπτουσία](http://www.pemptousia.gr)· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=164938>]

Την υπόθεση για την εξαιρετική σημασία του βραχώδους μνημείου στην όλη δομή του δυτικού ιερού ενισχύει, νομίζουμε, μνημειώδης κλίμακα που βρέθηκε σε απόσταση 12 μ. περίπου ανατολικά από τον «θρόνο» και φαίνεται ότι οδηγούσε στο επίπεδο όπου βρισκόταν. Εκτός από το εντυπωσιακά μεγάλο πλάτος της, στην βόρεια πλευρά της υπάρχει προσκολλημένη μικρότερη κλίμακα με ψηλότερους αναβαθμούς σε αναλογία, όπως φαίνεται, ένα προς δυο της μεγάλης κλίμακας. Η σκάλα οδηγούσε σε λαξευμένο πλάτωμα με πλαίσιο (εξέδρα) όπου διακρίνονται τετράπλευρα σκαλίσματα για την υποδοχή βωμών ή βάθρων. Τρεις κόγχες είναι λαξευμένες στην νότια παρειά της σκάλας και εμπρός της ο βράχος έχει λειανθεί προσεκτικά σχηματίζοντας μεγάλη επίπεδη «πλατεία», προς την οποία οδηγούν δυο μικρότερες κλίμακες στην ανατολική πλευρά της.

Κοιλώματα που έχουν λαξευθεί προσεκτικά στην βόρεια και νότια πλευρά της «πλατείας» φαίνεται ότι συνέλεγαν το νερό, που πρέπει να έτρεχε από τις φυσικές σχισμές των βράχων και που ίσως χρησιμοποιόταν για τους ιερούς καθαρμούς. Η πρόσφατη αποκάλυψη αρχαϊκού τοιχίου στο ανατολικό μέρος της «πλατείας» επιβεβαίωσε τις αρχικές μας υποθέσεις, ότι το δυτικό ιερό πρέπει να ήταν και το αρχαιότερο, ήδη από την αρχαϊκή εποχή, το οποίο αργότερα επεκτάθηκε βόρεια, σ' όλη την πλαγιά του βουνού⁶.

Το σημαντικό αυτό σύνολο συμπληρώνουν δυο ακόμα συστάδες κογχών προς Β. της μεγάλης κλίμακας, σε μία από τις οποίες σώζεται το διαβρωμένο ανάγλυφο της καθιστής θεάς, το μοναδικό που βρέθηκε σε όλο το δυτικό ιερό, ενώ επάνω από την βορειότερη συστάδα σχηματίζεται ένα ακόμη πλάτωμα (εξέδρα) με πλαίσιο και μεγάλο ορθογώνιο λάξευμα για την υποδοχή πλίνθου, αγάλματος ή βωμού.

[Συνεχίζεται]

6. Μέχρι προ τινος οι γνώμες των λίγων μελετητών που αναφέρθηκαν στα σάμια ιερά της Κυβέλης συνέκλιναν σε μία χρονολόγηση των ιερών το ανώτερο στα κλασικά χρόνια (βλ. f. Naumann, *Die Ikonographie der Kybele in der phrygischen und der griechischen Kunst*, MDAI (I), Beiheft 28 (1983), σ. 217), αν και υπάρχει ένα ανάγλυφο της θεάς που χρονολογείται στην ύστερη αρχαϊκή περίοδο (βλ. B. freyer-Schauenburg, *Bildwerke der archaischen Zeit und des strengen Stils*, SAMOS XI (1974), αρ. 87, πίν. 73). Μετά τα πρόσφατα ευρήματα είναι φανερό πλέον ότι το σαμιακό ιερό ιδρύθηκε κατά τα πρότυπα των αντίστοιχων του 6ου αι. που αφθονούν στην Μικρά Ασία, απ' όπου εκείνη ακριβώς την περίοδο η λατρεία της θεάς περνάει στον ελλαδικό χώρο.